

KAMALA ÚTJA

Egy amerikai élet

DAN MORAIN

A fordítás az alábbi kiadvány alapján készült:
Dan Morain: *Kamala's Way* – An American Life
Simon & Schuster, New York
Copyright © Dan Morain, 2021

A kiadvány sem részben, sem egészben nem sokszorosítható
a kiadó írásos engedélye nélkül!

Fordította: Balika Anna
A borítót tervezte: Leah-Carlson Stanisic
Szakmai lektor: Nógrádi György
Szerkesztette: Balikáné Bognár Mária

Magyarországi kiadó:
Cor Leonis Kiadó
1021 Budapest, Budakeszi út 51.

E-mail: corleonis@corleonis.hu
Webshop: konyvaruhaz.corleonis.hu

Felelős kiadó: Vágási Emőke

ISBN 978-615-5893-66-7

Készült a Korrekt Nyomdaipari Kft.-nél
(www.korrektnyomda.hu)

Felelős vezető: Barkó Imre ügyvezető igazgató

Tartalom

Shyamala lánya	9
Az a kicsi lány	22
Tanulókévek, apartheid, és egy méyszárlás	31
A politika íze	42
A cél ismeretében	56
A hírnév küszöbén	62
Fejek hullanak – képletesen...	69
„Lelőttek egy rendőrt!”	80
„Ésszel” a bűnözés ellen	87
Harris és Obama	93
Az örült futam	96
A változás szele elért Kaliforniába	108
Harris, az államügyész	117
A „relikvia”	127
Az esküvői harangok	135
Azok az átkozott fotók	146
Jelzáloghitel-válság	153
Fenomenális nők	162
„Tipikus pasas”	167
Egy nő, aki nem vesztegeti az idejét	173
Joe Biden segít Harrisnek	179
Tudni kell, mikor érdemes harcolni	190
Örökös harc	197
„Kapt el őket!”	207
„Küzdeni fogok”	216
Szintlépés	223
Az ellenállás	231
„Itt én kérdezek!”	243
„Igen vagy nem”	249
Harris kontra Kavanaugh	258
Egy családtag elvesztése	269
„Az emberek képviselőjében”	276
Minden az időzítésen múlik	283
Tánc az esőben	293

Ajánlás

Az Amerikai Egyesült Államok a 20. század nyertes országa lett. Az első, majd a második világháború után Földünk meghatározó hatalma, óriási aranykészlettel, külkereskedelmi többlettel, elsöprő hadiipari fölényel, a dollár meghatározó, világvaluta-pozíciójával.

Napjainkra a Five Eyes, azaz az Öt Szem néven emlegetett öt angolszász hatalom – USA, Kanada, Nagy-Britannia, Ausztrália és Új-Zéland – hírszerzői közössége szőröstül-bőröstül lehallgatják a világot. Ez nem csupán óriási hírszerzési, de politikai és gazdasági előnyt is jelent ezen államoknak, elsősorban az USA-nak.

Jelenleg három globális játékos van. Abszolút első helyen az USA, de előnye csökken, második helyen a gőzerővel feltörekvő Kínai Népköztársaság, amely, előreláthatólag az évtized második felére, bruttó GDP-ben le fogja hagyni az USA-t, a harmadik pedig Oroszország. Kína helyzetét nehezíti, hogy valamennyi szomszédos állammal feszült a viszonya. Oroszország értékét ma a hadserege, valamint kőolaj- és földgáztartaléka jelentik.

Az USA új vezetésének ezekre a kihívásokra kell felkészülnie. Nyilvánvaló, hogy meghatározó lesz a nemzeti érdek, de ennek értelmezése és végrehajtásának a módja sokféle lehet. Láttuk ezt az értelmezést a nyolcéves Obama-adminisztráció és a négyéves Trump-elnökség idején. Látniuk, hogy a fehérek aránya az Egyesült Államokban folyamatosan csökken, és rövid időn belül színes bőrű többség lesz az USA-ban. Obama elnöksége nem volt véletlen, és hasonlóan nem véletlen Kamala Harris alelnöki pozíciója sem.

A könyv – természetesen USA-szempontról alapján – tekintést enged a működő, sok gonddal küszködő ország belső életébe, ahol a fő kihívást a gazdaság, a rengeteg eladósodott, tönkrement ember sorsa és élete jelenti. Hatalmas problémát jelentenek a megoldatlan börtönviszonyok is – Kaliforniában, a csodás államban például 20 év alatt ötszörösére nőtt a börtönben lévők száma, és elérte a 173 000 főt.

A könyv segít megérteni, hogy a világ Amerikából nézve más prioritásokat mutat. A kül- és biztonságpolitika hátrébb sorolódik, mint az oktatás, az egészségügy vagy a pénzügyek, még akkor is, ha ez Európából nézve nem így tűnik.

Az amerikai kül- és biztonságpolitikában jelentős változások várhatók. Az USA Trump elnöksége idején kimaradt vagy kilépett több létfontosságú nemzetközi szervezetből. Most a korrekció várható. Nyilvánvalóan felélénkülnek a transzatlanti kapcsolatok, a BREXIT után felértékelődik Németország szerepe és teret veszít Nagy-Britannia. Az USA pozícióit jól jelzi, hogy a világ hadiipari exportjának 60%-a onnan származik. Az USA-nak ki KELL alakítania új kapcsolatait a világgal, ezen belül a NATO-val, Kínával és Oroszországgal.

A Floyd-ügy jól rávilágított az ország óriási, belső, megoldásra váró feszültségeire.

Kamala Harris az USA első színes bőrű alelnöke ez év január 20-ától. Még az is megtörténhet, hogy Kamala tündérmeséje folytatódni fog, és az alelnökből egyszer elnök lesz.

Budapest, 2021. január 3.

Nógrádi György

Shyamala lánya

Ha Kamala Harris köszönheti valakinek a történelem palettáján elfoglalt helyét, akkor annak a huszonhat éves indiai bevándorló nőnek, aki 1964 őszén életet adott neki a kaliforniai Oaklandben. Talán nem volt véletlen, hogy alig két héttel a választások napja előtt és épp Kaliforniában. A kor és a helyszín tökéletes inkubátornak bizonyult a kislány számára, aki felnőtt, és bebizonyította, hogy a társadalmi fejlődés együtt jár a megalkuvásoktól mentes politikával.

Az a kicsi lány felnőtt korára kemény, éles eszű, pontos, szorgalmas, okos, sokoldalú és multikulturális nővé érett. Kamala Harrisnek kevés dolog kerüli el a figyelmét, és még annál is kevesebbet felejt el. Hűséges követői vannak, akik a kezdetektől részesei politikai szervezetének, másokat viszont, akik egy időben szinte családtagoknak számítottak, időközben elidegenített magától. A kameráktól távol is empátiával és kedvességgel viszonyult azokhoz, akik nem segítettek a karrierjét, közeli ismerősei között viszont vannak, akik ridegnek és számítónak írják le. Az élete nyitott könyv, de a magánéletét nem szereti a nyilvánosság elé tárni. Igazi ínyenc, aki örömét leli a főzésben, és az elegáns éttermeket is ugyanúgy szereti, mint a kis talponállókat. Közös ebédünkhöz egy apró, családi tulajdonban lévő karibi éttermet választott a sacramentói Capitoliummal szemben. Sokkal lassabban evett nálam, ahogy azt meg is jegyezte, miközen a fűszerek sokféleségéről beszélgettünk. Kamala

Harris igazán az anyja lánya. A munkatársai szerint szinte alig telik el hét, hogy ne idézné a 2009-ben elhunyt Shyamala Gopalan Harris számos életbölcssége egyikét. Leggyakrabban az alábbi mondását szokta emlegetni: „Lehet, hogy elsőként teszel meg sok mindent, de tégy azért, hogy ne te legyél az utolsó.” Élete jelentős pillanataiban, amikor elérzékenyül, mindig eszébe jut az édesanyja, és azt kívánja, bárcsak ott lehetne mellette.

„Édesanyám, akiből áradt az energia, életem legnagyobb inspirációs forrása volt” – írja Harris egy Instagram-posztjában az édesanyja emléke előtt tisztelegve a 2020-as Nőtörténeti Hónap alkalmával. „Megtanította Maya húgomnak és nekem, mennyire fontos a kemény munka, és hogy higgyünk abban, képesek vagyunk helyrehozni a rossz dolgokat.”

Shyamala Gopalan, aki alig volt magasabb 150 centinél, egy magas rangú indiai kormánytisztviselő négy gyermeke közül a legidősebb volt az ambiciózus családban, egy olyan országban, amely 1947-ben, kilenc évvel a születése után nyerte el a függetlenségét Nagy-Britanniától. 1958-ban, tizenkilenc éves korában otthontudomány (home science) szakon diplomát szerzett az indiai Újdelhi városában levő Lady Irwin Főiskolán, majd az édesapja áldásával Berkeley-t választotta a magasabb szintű oktatás reményében. Táplálkozástant és endokrinológiát tanult, doktori diplomát szerzett, és az elkövetkező évtizedek alatt elismert mellrákkutató lett. Munkájához az évek során több mint 4,76 millió dollár (akkori áron! – N. Gy.) támogatást gyűjtött össze, és több mint százszor idéztek tőle különféle kutatási anyagokban.

„Az édesanyám olyan családban nevelkedett, ahol a politikai aktivizmus és az állampolgári felelősség kifejezések mindennap szóba kerültek” – írta Kamala Harris 2019-es önéletrajzában, a *The Truths We Hold*-ban. „Anyám a szüleitől örökölte a politika iránti elkötelezettséget. Jól ismerte a történelmet, tudatában volt a rá váró harcnak, az egyenlőt-

lenségeknek. Már születésekor lelkébe ivódott a fejlett igazságérzet.”

1962 őszén Shyamala Gopalan részt vett egy szervezett összejövetelen, amelyet fekete diákok szerveztek, s ahol egy Jamaicából érkezett, közgazdaságtant hallgató végzős diák, az ifjú Donald Jasper Harris adott elő. 1961-ben ő is azért emigrált Jamaicából, hogy az Államokban folytassa tanulmányait. Kissé radikális nézeteket vallott, ahogy a közgazdászok mondanák, „heterodox” szemléletű volt, nem fogadta el az amerikai egyetemeken akkoriban kedvelt hagyományos közgazdaságtani elméleteket, gondolkodási sémákat. Donald Harris a *New York Times*nek azt mesélte a találkozásukról, hogy Gopalan, aki tradicionális indiai szárit viselt, az előadás után odament hozzá. „Küllemében kiemelkedett a többiek közül, beleértve a nőket és a férfiakat egyaránt” – emlékezett vissza. Teljesen elbűvölte a férfit, ezek után néhányszor találkoztak, a többi pedig „már történelem” – tette hozzá Harris.

Gopalan és Harris 1963-ban házasodtak össze, abban az évben, amikor Jamaica elnyerte a függetlenségét az Egyesült Királyságtól. Egybekelésükről a *Kingston Gleaner* jamaicai napilap számolt be 1963. november 1-jén. A közlemény megemlíti, hogy mindketten PhD-hallgatók. Kamala Devi Harris 1964-ben, a húga, Maya Lakshmi pedig két évvel később született. Devi a hindu anyaistennő, Lakshmi pedig a gazdagság, a szépség és a jó szerencse istennője. 2004-ben Shyamala a *Los Angeles Times* újságírójának elmondta, azért adott lányainak a hindu mitológiából származó neveket, hogy ezzel is elősegítse kulturális identitásuk megőrzését, és mert úgy gondolta, „az istennőket imádó kultúra nagyon erős nőket tud kitermelni magából”.

Kamala Harris elmesélte, hogy szülei, akik a 60-as évek második felében aktívan részt vettek a polgárjogi mozgalmakban, őt is magukkal vitték a tüntetésekre. Egy családi anekdota szerint egyszer, amikor a babakocsiban nyűgöskö-

dött, az édesanyja megkérdezte, mit szeretne. „Szabadáág!” – vágta rá a kislány.

Mint megannyi professzor, a karrierje elején Donald Harris is gyakran költözött. Berkeley-ből az Urbana-Champaign városbeli Illinois-i Egyetemre, onnan a Northwestern Egyetemre, a Wisconsin Egyetemre, majd 1972-ben vissza a Bay Area-ba és a Stanfordra. Az egyetemi napilap, a *Stanford Daily* gazdaságfilozófiáját marxistaként jellemezte. Akár az volt, akár nem, nem volt klasszikus, és ez kockázatot jelentett folyamatos foglalkoztatására. 1974-ben, amikor vendégprofesszori munkája véget ért, a stanfordi egyetem közgazdaságtani professzorai közül egyesek vonakodtak ajánlani őt a teljes munkaidős foglalkoztatásra.

Az ügybe Harris támogatására bekapcsolódott a Radikális Politikai Közgazdaságtan Egyesülete, ezért az esetet a *Stanford Daily* is felkapta. A hallgatók körlevelet indítottak, amit több mint 250-en írtak alá, és amelyben azt követelték, hogy a közgazdasági kar „hivatalosan köteleződjön el” a marxi közgazdaságtan iránt, és vegyen fel három oktatót, akik a területre szakosodtak, illetve, hogy a kar alkalmazza teljes munkaidőben Harrist, tenure-track pozícióba, tervezhető karrierlehetőséget biztosítva számára. Donald Harris erről később azt írta, nem különösebben ragaszkodott ahhoz, hogy maradjon a Stanford Egyetemen. Végül mégis föl vették, és így ő lett az első fekete közgazdász, aki megszerezte a tenure-t a Stanford Közgazdaságtudományi Karán. Egészen 1998-ig maradt az egyetemen, amikor visszavonult a tanítástól. Donald Harris ma is professor emeritus státusszal rendelkezik.

Shyamala és Donald útjai 1969-ben szétváltak, amikor Donald a Wisconsin Egyetemen tanított. Kamala ekkor öt éves volt, Maya pedig három. A szülők a válókeresetet 1972 januárjában nyújtották be. Harris ezt írja az önéletrajzában: „Ha kicsivel idősebbek lettek volna, és érzelmileg valamivel

érettebbek, talán megmenthették volna a házasságukat. De olyan fiatalok voltak. Apukám volt anyu első fiúja.”

Egy 2018-as esszéjében Donald Harris megemlíti, sajnálja, hogy szoros kapcsolata Kamalával és Mayával az elmérgesedett gyermekelhelyezési pert követően „hirtelen megszakadt”. A gyermekek elhelyezését „Kalifornia állam azon hamis feltételezésének...” róttta fel, miszerint az apák egyedül nem képesek ellátni a szülői feladatokat (különösképpen, ha a kérdéses apa egy „szigeteki nigger”, azaz a jenki sztereotípiá szerinti olyasvalaki, aki, ha „olyanja van”, akár meg is eszi a gyerekeit reggelire!). „Mindazonáltal – írja – soha nem hagyhatott kétséget szeretetem a gyermekeim iránt.”

A válást kimondó, 1973. július 23-i jogerős ítélet értelmében Shyamalának ítélték oda a gyerekeket, Donald azonban minden második hétvégét velük tölthette, illetve a nyári időszak alatt hatvan napot. Leírja, hogy elvitte a lányait Jamaicára, hogy megismerkedhessenek a rokonaikkal és Donald gyerekkorával: „Mindent megtettem, hogy minél jobban megismerjék ezt a világot, ezért gyakran látogattunk el együtt Jamaicára, hogy megtapasztalhassák az ottani életet minden gazdagságával és összetettségével együtt.”

„Később – írja Donald Harris –, ahogy egyre érettebbeké váltak, természetesen megpróbáltam elmagyarázni nekik a »szegény« országok gazdasági és társadalmi sajátosságainak ellentmondásosságát, mint például az extrém szegénység és az extrém gazdagság jól érzékelhető, párhuzamos létezését, miközben keményen dolgoztam a jamaicai kormánnyal egy terv és a szükséges lépések kidolgozásában ezen körülmények megszüntetéséért.”

Ákármí is volt Donald célja, úgy tűnik, Kamala Harrisre nagyobb hatással voltak a „leckék” az édesanyjától, aki folyamatosan jelen van az önéletrajzában, míg az édesapját kevesebb mint tucatnyi oldalon említi. „Az apám jó ember, de nem igazán tartjuk a kapcsolatot”, mondta egy riporternek 2003-ban.

Harris a kaliforniai főügyészség weboldalán található hivatalos önéletrajzában így ír önmagáról: „Dr. Shyamala Gopalan lánya, a tamil származású mellrák-specialistáé, aki az indiai Chennaiból érkezett az Egyesült Államokba, hogy a UC Berkeley Egyetemen folytathassa tanulmányait.” Az önéletrajz nem említi az apát.

Egy a jamaicai felmenőről szóló esszéjében Donald Harris megemlíti egy bizonyos Hamiltont. A Harris család Hamiltonja, Hamilton Brown azonban kevés közös vonást mutat Alexander Hamiltonnal, az Egyesült Államok egyik alapító atyjával, az abolícionizmus támogatójával. „A gyökereim visszanyúlnak apai nagyanyámhoz, Miss Chrishy-hez (született Christiana Brown, Hamilton Brown leszármazottja, aki a bejegyzések szerint ültetvényes és rabszolgabirtokos, továbbá Brown's Town település alapítója volt).” Hamilton Brown nagyjából 1775 körül született az írországi Antrim megyében, és fiatal emberként áthajózott a karibi Jamaica szigetére. Első írásban is megörökített tetteire az új hazájában került sor 1803-ban, amikor feketéket adott el egy másik férfinak. A következő három évtized során Brown a jamaicai rabszolgaság brutális rendszerének készséges támogatója, aktív résztvevője és hasznélvezője volt, és elszántan harcolt a baptisták és a metodisták által vezetett abolícionista mozgalom ellen.

Ez volt a kor fehér embere számára a meggazdagodás és a jólét felé vezető legrövidebb út. „A rabszolgák alkalmazása stabil munkaerőt biztosított, birtoklásuk pedig a fehér emberek számára az anyagi jólétet, az előrejutást, az önállóságot és a teljesebb szabadságot jelentette”, írja *Rabszolgatartók Jamaicában* című könyvében Christer Petley, a Southampton Egyetem történelemprofesszora.

Hamilton Brownnak a jamaicai társadalmi ranglétrán valóban sikerült magasra jutnia. Helyet kapott a Közgyűlés-

ben is, a sziget törvényalkotó testületében. Ügyvédként több mint ötven birtok ügynökeként, megbízottjaként, végrehajtójaként, gyámjaként, ügyvezetőjeként és ügyvivőjeként szerepel a hivatalos dokumentumokban. Petley azt írja, megesett, hogy jamaicai birtokain kétszáz rabszolgát tartottak számon.

A fehérek tulajdonában hatalmas cukornád-, pimiento paprika- és kávéültetvények voltak, melyeken a rabszolgasorban tartott feketék dolgoztak. A jamaicai rabszolgák által előállított cukor központi szerepet játszott a transzatlanti kereskedelemben, és „az Egyesült Királysággal kereskedő rabszolgahajók több mint egyharmada Jamaicán kötött ki” – írja könyvében Petley. Jamaica rabszolgagazdasága csúcspontján 354 ezer feketét tartott fogságban mindössze 8-10 ezer fehér ember.

Jamaicában is gyakori volt a szexuális kapcsolat a fehér férfiak és a fekete, rabszolgasorban lévő nők között, és „mivel a jogi státusz az anyai vonalon öröklődött, az ilyen anyák gyermekei is rabszolgának születtek, tekintet nélkül az apjuk státuszára” – írja Petley.

Ha Hamilton Brown elkövetett valamilyen erőszakos, szégyenletes tettet a 220 évvel ezelőtt rabszolgasorban sínylődő emberekkel szemben, azt nem őrzi a történelmi emlékezet. Hogy öröklődött-e a DNS-e, genetikai teszt nélkül lehetetlen megismerni. Petley azonban azt írja: „A fehér férfiak szexuális opportunizmusa hatalmuk és magas társadalmi státuszuk egyik fontos eleme volt.”

Számos rangja egyikeként Brown a milícia magas beosztású tagja lett. Az 1830-as évek elején, amikor a rabszolgák fellázadtak, őt és a csapatát is bevetették a felkelés leverésére. Egyik alkalommal, amikor a katonáival rajtaütöttek a felkelőkön, tíz embert akasztottak fel, tizenhárom közülük pedig háromszáz korbácsütést kapott.

„Brown keményen dolgozott a lázongások visszaszorításán, és büszke volt a tetteire” – írja Petley.

1833-ban, a rabszolgalázadás után a brit kormány meghajolt az abolicionista mozgalom követelései előtt, és törvényt fogadott el a jamaicai rabszolgák felszabadításáról. A későbbi években Brown úgy próbálta pótolni az ültetvényen fellépő munkaerőhiányt, hogy munkásokat hozott be Írországból. 1842-ben bocsánatot kért utódaitól, amiért nem hagyott rájuk nagyobb vagyont, és sajnálkozott a csapás miatt, ami „jamaicai vagyontat leapasztotta”. 1843-ban halt meg.

Shyamala és Donald Harris abban az időben laktak Berkeley-ben és Oaklandben, amikor a Bay Area keleti részének városai epicentrumai voltak a szólásszabadságért indított mozgalmaknak és több, nemzeti szinten jelentős reformpolitikai irányzatnak: a vietnami háború¹ elleni tiltakozásoknak, a környezetvédelem térnyeréséért indított mozgalmaknak, a faji megkülönböztetések elleni fellépéseknek, a kialakulóban levő, a rabok jogait védő mozgalomnak és sok egyéb, korunk örvényét felkavaró mozzanatnak.

„A lehető legamerikaibb módon szerettek egymásba, miközben az 1960-as évek polgárjogi küzdelmeiben az igazságos bánásmódot tüntettek. A babakocsimból néztem végig, ahogy az emberek, John Lewis megfogalmazása szerint, »jó bajba« keveredtek Oakland és Berkeley utcáin” – mondta a demokraták 2020-as elnökjelölő konvencióján Harris, amikor hivatalosan is elfogadta pártja jelölését mint Joe Biden alelnökjelöltje.

1 A második indokínai háború; az első a francia csapatok szétverése volt 1955 és 1975 között. A háború kiterjedt Vietnam mellett Laoszra és Kambodzsára is. 1973-ra az USA politikai vereséget szenvedett el, és 1975-re Észak-Vietnam megnyerte a háborút. A televíziós közvetítések hatására, főleg az USA-ban és néhány nyugati országban, óriási volt a felháborodás a háborúval szemben. Ennek egyik eseménye volt a könyvben is idézett sortűz a Berkeley Egyetemen. A háborúban mintegy 58 000 amerikai, és becslések szerint 800 000 és 1 300 000 közötti vietnami veszítette el az életét. (N. Gy.)

Mámoros napok voltak azok, és egyben halálosan komolyak. A UC Berkeley campusára rendszeresen kivezényelték a Nemzeti Gárdát. A rendőrök könnygázt vetettek be és könnygázbombát szórtak a helikopterekről is. Egy 1969-es tüntetésen pedig agyonlőtték egy fegyvertelen embert; ez a hely azóta People's Park néven ismert. A Fekete Párducok marxista, antikapitalista, fehérrelenes mozgalom 1966-ban alakult, alapítói Huey Newton és Bobby Seale, afroamerikai egyetemisták voltak. A Párducok a rendőrség színesbőrűekkel szembeni túlkapásaival (számtalanszor a közúti ellenőrzések során) szemben akarták igazolni a fegyverviselés szükségességét Oaklandben. Az, hogy a fekete fiatalság legálisan hordhat fegyvert, megriasztotta a hatóságokat. 1967 májusában, röviddel Ronald Reagan kaliforniai kormányzóvá választása után, Newton és Seale két tucat Párduccal együtt, akik beret sapkát, sötét napszemüveget, bőrdzsekit és töltetlen lőfegyvereket viseltek, behatolt a sacramentói Capitoliumba. A *Sacramento Bee* szalagcíme szerint: „Fegyveres Fekete Párducok támadták meg a Capitoliumot!” A Párducok azért mentek oda, hogy tiltakozzanak a jogszabályok ellen, melyek tiltották a nyílt fegyverviselést. A jómódú Oakland Hills republikánus képviselő által benyújtott jogszabály többek között megtiltotta a lőfegyverek bevitelét a Capitoliumba is. A törvényt nagy többséggel szavazták meg, mind a republikánus, mind a demokrata oldal támogatta.

A National Rifle Association (Nemzeti Lőfegyverszövetség) támogatását élvező Reagan kormányzó a jóváhagyást követő napon aláírta a törvényjavaslatot. „Nincs semmi ok arra, amiért ma egy állampolgárnak töltött fegyvert kellene viselnie a nyílt utcán”, nyilatkozta. Ez volt Kalifornia egyik első fegyvertartással kapcsolatos intézkedése, de nem az utolsó, bár az évek során a NRA megkísérelt szembeszállni ezekkel az intézkedésekkel – nem sok sikerrel.

Ez az új törvény sem tette azonban se konfliktusoktól mentessé, se veszélytelenné Oakland utcáit. 1967 októberé-

ben egy rendőr felismerte Huey Newtont az utcán, és igazoltatni akarta. Lövések dördültek el, és John Frey rendőrtiszt nem sokkal később belehalt a sérülésébe. Newtont – akit szintén eltaláltak a gyomrán – gyilkossággal vádolták. A Párducok szimpatizánsai a tárgyalás alatt folyamatosan tüntettek, jelmondatuk a „Szabadságot Huey-nak” lett. Newtont szándékos emberölés miatt börtönre ítélték, a másodfokú bíróság azonban megsemmisítette az ítéletet. Három szabálytalannak minősített bírósági tárgyalás után az Alameda megyei kerületi ügyészség úgy döntött, ejti a vádakát Newton ellen, így szabadlábra helyezték. Nem sokkal később azonban ismét letartóztatták, megvádolták egy prostituált meggyilkolásával, illetve azzal, hogy egy pisztollyal fejbe verte a szabóját.

Newton karizmatikus vezetője volt az 1960-as éveknek, a börtönben pedig szinte kultikus figurává vált. Thomas Orloff, az Alameda megyei helyettes kerületi ügyész azonban másként látta. Orloff vezette a pert Newton ellen a prostituált megölése és a szabója bántalmazása ügyében, „korlátozott sikerrel”. Orloff később Alameda megye kerületi ügyésze lett, és azt mondta róla: „Az a Huey Newton, akit én ismertem, nem volt több egyszerű gengszternél.”

Newton később PhD-fokozatot szerzett a Santa Cruz-i California Egyetemen, élete azonban korán véget ért. Nyugat-Oakland egyik utcáján 1989-ben – amikor épp kábítószer akart vásárolni – lelőtték.

Miközben Shyamala Gopalan egy új politikai kultúra születésének lehetett szemtanúja az Egyesült Államokban, gondoskodott arról is, hogy a lányai megismerjék indiai örökségüket, ezért átutaztatta velük a fél világot, hogy találkozhassanak a nagyszüleikkel. Amerika eközben azonban egyre jobban elmerült a faji és nemi csatározásokban. Shyamala megértette, hogy „két fekete lányt nevel”, és hogy eb-

ben az országban az emberek mindig feketének fogják tekinteni őket – írta Harris az önéletrajzában.

A „életleckék” egy részére, melyeket Shyamala a lányainak tartott, Berkeley feketéknek fenntartott kulturális központjában, a Rainbow Signban, a csütörtök esti összejöveteleken került sor. A vendégek között volt többek között Shirley Chisholm New York-i kongresszusi képviselő és egyben első afroamerikai elnökjelölt; Nina Simone jazzénekes, zenész, a faji egyenjogúságot követelő polgárjogi mozgalom szenvedélyes harcosa; és a költő, Maya Angelou.

„Ez a #BlackHistoryMonth [Fekete Történelem Hónapja], és én szeretnék megemlékezni az édesanyámról és a Rainbow Sign közösségéről, akik megtanították, hogy minden lehetséges, függetlenül a múlttól” – posztolta Harris a közösségi médiában 2020-ban.

Shyamala azonban ezt nem mindig tapasztalhatta meg. A UC Berkeley-n együtt dolgozott egy barátjával, Dr. Mina Bissell-lel, aki később visszaemlékezett arra, hogy a Shyamalának ígért előléptetést végül egy férfi kapta meg. A tizenkét éves Kamala és a tízéves Maya egyedülálló édesanyja válasszul 1976-ban elvállalt egy tanári állást a montreali McGill Egyetemen, és a tanítás mellett a Montreali Általános Kórházban végzett kutatásokat a mellrák gyógyítására.

Shyamala kiskorában sokat utazott. Az apja egy magas rangú köztisztviselő volt Indiában, aki Shyamala gyermekkorában Chennaiban, New Delhiben, Mumbaiban és Kalkuttában töltött be állást. Shyamala valószínűleg szintén természetesnek érezte, hogy egy új álláslehetőség miatt Kaliforniából Quebecbe költözzön. Az idősebbik lányát azonban megriasztotta a változás.

Kamala az emlékirataiban így idézi fel: „...már a gondolat is aggasztó volt, hogy februárban, a tanév kellős közepén a napos Kaliforniából egy francia anyanyelvű, vadidegen városba költözzünk, ahol mindent több méteres hó borít.” Shyamala a francia nyelvű Notre-Dame-des-Neiges nevű iskolába

íratta be a lányát, majd később a Westmount Középiskolába, Quebec egyik legrégebbi angol nyelvű tanintézetébe.

A Westmount Középiskolában Kamala Harris részt vett az iskolai sporteseményeken, „Midnight Magic” (Éjféλι Várászat) néven táncgyűttest alapított, és öt társával a kora 80-as évek popszámaira táncoltak csillogó, kézzel varrt jelmezekben. De megismerhette a kemény valóságot is.

Wanda Kagan és Kamala Harris Montrealban a középiskolában a legjobb barátnők voltak, ám ahogy az a tinibarátságoknál gyakran megtörténik, az érettségi után megszakadt a kapcsolatuk. 2005-ben találkoztak ismét. Kagan látta a tévében, amikor régi barátnője a *The Oprah Winfrey Show*-ban arról beszélt, milyen élmény volt Kalifornia első fekete női kerületi ügyészének lenni.

Kagan felhívta Harrist, és hosszasan elbeszélgettek, felidézve a közös emlékeket és azt az időszakot, amikor együtt laktak Kamalával, Mayával és Shyamalával, miután Kagan elmenekült az otthoni bántalmazás elől.

Kagan később elmesélte, hogy a beszélgetés során Harris elmondta neki, az inspirálta őt nagyrészt arra, hogy a jogi pályát válassza, amit „kiskorunkban velem átélt”. Kagan pedig megvallotta Harrisnek, hogy a családjánál töltött időszak egyike azon kevés jó emlékének, ami ezekből az évekből megmaradt. Kagan, aki először a *New York Times*nek mesélte el a történetét, azt is felidézte, hogy a Harris család mindig közösen készítette és fogyasztotta el a vacsorát. Általában indiai fogásokat. Ő addig még soha nem evett ilyen finom ételeket. Különleges időszak volt számára. Harrisék otthonában Kagan nem csupán egy „a házukban tartózkodó ember” volt; úgy bántak vele, mintha a családhoz tartozna. Shyamala ragaszkodott ahhoz is, hogy Kagan menjen el tanácsadásra. A Harris család annyira nagy hatással volt rá, hogy a lányát Mayának nevezte el. A tinilányok évtizedekkel ezelőtti montreali barátsága így lett része a 2020-as elnöki kampánynak.

Harris középiskolás évkönyvének egyik bejegyzéséből kiderül, hogy visszavágyott az Egyesült Államokba. A boldogságot a „távolsági telefonhívások” jelentették számára, legkedvesebb emlékéhez pedig ezt írta: „Kalifornia, Angelo; 1980 nyara.” A fényképen mosolyog, és hamarosan megkezdte tanulmányait a Howard Egyetemen, Washington D. C. jellemzően feketék által látogatott felsőoktatási intézményében. Az évkönyvében Harris a hűgát is emlegeti. Maya a politikában is az egyre jobban felemelkedő Kamala Harris legközelebbi bizalmasa lesz. Harris, Shyamala lánya tisztelettel adózik energiával teli édesanyjának, aki életében a legnagyobb inspirációs forrás volt: „Különleges köszönet: az édesanyámnak.”